

Nr 171.

Av herr Westman m. fl., om tryckning av en förteckning över bondeståndets ledamöter under tiden 1710—1800.

Vid 1931 års riksdag väcktes motion nr 127 i första kammaren av under-tecknade Westman och Bodin och i andra kammaren av herr Forsell m. fl., vari hemställdes om tryckning av en förteckning av bondeståndets ledamöter under tiden 1710—1800. Motionärerna anförde som stöd för sin hemställan:

»Under de senaste åren har riksdagen beviljat medel för bearbetning och tryckning av person- och sakregister för riksdagarna från 1809. Någon sammanhängande förteckning över bondeståndets ledamöter saknas före denna tid, vilket ej är förhållande för de övriga stånden. Visserligen finnes förvarade i kungl. biblioteket och i riksdagsbiblioteket något enstaka exemplar av kataloger för 1700-talet, men denna brist på en fullständig förteckning över bondeståndets ledamöter under detta århundrade är rätt så besvärlig både för forskaren och för den enskilde riksdagsmannen. Under en lång följd av år har materialförvaltaren vid riksdagshuset Ludvig Mårtensson genom anlitan- de av de i riksarkivet förvarade fullmakterna upprättat en fullständig förteckning över bondeståndet under tiden 1710—1800, vilken omfattar c:a 3 200 namn. Med användandet av samma format och uppställning som i det av Johan Johansson i Noraskog utgivna registret, skulle denna förteckning bli- va c:a 104 sidor och i tryckningskostnader kräva ett belopp c:a 3 500 kronor för en upplaga av 2 000 exemplar, vartill komma kostnader för bindning samt det arvode till författaren som riksgäldsfullmäktige i samråd med kommittén för utgivande av riksdagens historia kunna finna skäligt.

Överbibliotekarien vid riksdagsbiblioteket har i ett bifogat intyg tillstyrkt arbetets tryckning.»

Motionerna blevo av bankoutskottet avstyrkta, under motivering att materialet behövde en ytterligare överarbetning. Denna överarbetning har nu blivit verkställd, vilket ett bifogat intyg av första arkivarien i riksarkivet dr W. Enblom utvisar och vari han tillstyrker arbetets tryckning. Överbibliotekariens vid riksdagsbiblioteket och dr W. Enbloms intyg biläggas (bil. 1 och 2). En sådan förteckning över bondeståndets ledamöter, som här föreligger, skulle om den utgaves från trycket på ett synnerligen värdefullt sätt meddela upplysning utöver det större arbetet »Riksdagens historia» ej minst därigenom att ett större material framlades till ökad kännedom om bondeståndets sociala historia och det personliga sambandet mellan riksdagens bondestånd och den folkliga självstyrelsen i härad och socknar. Enligt vad vi förvissat oss om äro de år 1931 gjorda kostnadsberäkningarna alltså tillförlitliga.

På grund av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen behagade besluta, att riksgäldsfullmäktige erhålla i uppdrag att gå i författning om tryckning av ifrågavarande arbete och att kostnaderna bestridas från förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader.

Stockholm den 21 januari 1935.

<i>K. G. Westman.</i>	<i>Gunnar Bodin.</i>	<i>Elof B. Andersson.</i>
<i>Erik Anderson.</i>	<i>Otto R. Wangson.</i>	<i>Fredrik Ström.</i>
<i>John Björck.</i>	<i>J. Bergman.</i>	<i>J. Sandén.</i>
<i>C. A. Carlsson.</i>	<i>Fritiof Gustafson.</i>	

Bilaga 1.

Avskrift.

Riksdagsbiblioteket, Stockholm.
Överbibliotekarien.

Sedan jag tagit del av en av materialförvaltaren L. Mårtensson upprättad matrikel över bondeståndets ledamöter under 1700-talet, vilket arbete huvudsakligen utförts på grundvalen av i riksarkivet förvarade riksdagsmannafullmakter, får jag såsom min mening uttala, att det, med hänsyn till riksdagens historia ävensom till den allmänna personhistoriska forskningen, vore i hög grad önskligt, att nämnda matrikel kunde från trycket utgivas.
Stockholm den 22 januari 1931.

Vilhelm Gödel.

Bilaga 2.

På begäran av materialförvaltaren vid riksdagshuset Ludvig Mårtensson har undertecknad tagit del av hans manuskript till förteckning över bondeståndets ledamöter 1710—1800. Efter vad jag funnit har författaren, sedan jag första gången (febr. 1931) tog del av manuskriptet, på flera punkter kompletterat detsamma. Därför torde inga väsentliga anmärkningar kunna riktas mot återgivandet av crts- och personnamnen. Full konsekvens har visserligen icke iakttagits i fråga om vad som bör återgivas med originalets stavning och vad som bör återgivas med modern stavning. Det torde emellertid icke vara förenat med några större svårigheter eller kräva någon längre tidsutdräkt att ernå enhetlighet härvidlag. På herr Mårtenssons begäran har jag förklarat mig villig att biträda honom i såväl detta avseende som även i fråga om ytterligare kontroll mot källmaterialet, publikationens uppställning m. m.

Stockholm den 19 januari 1935.

Walfrid Enblom,
förste arkivarie i riksarkivet.